

VENDIM
Nr. 65, datë 2.10.2024

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Holta Zaçaj	kryetare;
Marsida Xhaferllari	anëtare
Fiona Papajorgji	anëtare;
Sandër Beci	anëtar;
Illir Toska	anëtar;
Genti Ibrahimi	anëtar;
Marjana Semini	anëtare;
Sonila Bejtja	anëtare,

me sekretare Belma Lleshi, në datën 1.10.2024, mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve çështjen nr. 12 (A) 2024 të Regjistrit Themeltar, që u përket:

KËRKUES: Agred Tafaj

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

Komisioni Institucional Zgjedhor,

Komisioni i Apelit; Fakulteti i Gjuhëve të Huaja, përfaqësuar nga Gentian Tafilaj, me autorizim; Fakulteti i Shkencave të Natyrës, përfaqësuar nga Gentian Tafilaj, me autorizim;

Ederjon Ibro, përfaqësuar nga avokate Marjela Peri;

Xhuljano Guçe.

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimit nr. 00-2023-4341, datë 26.10.2023, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, si i pajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

Konstatimi i shkëljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimi i procedurave të gjyimit për çështjen nr. 31157-01402-86-2021, regjistruar në datën 28.4.2021, në Gjykatën Administrative të Apelit.

Detyrimi i Gjykatës Administrative të Apelit për të përshpejtuar procedurat e gjyimit të çështjes.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut; nenet 71 e vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjo i relatore n e çështjes Sonila Bejtja, mori në shqyrtim pretendimet e kërkesit Agred Tafaj, i cili ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet e subjektit të interesuar Ederjon Ibro, i cili ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, prapësimet e subjekteve të tjera të interesuara, Fakultetit të Gjuhëve të Huaja, Fakultetit të Shkencave të Natyrës, Komisionit Institucional Zgjedhor (KIZ) dhe Komisionit të Apelit (KA), të përfaqësuar nga Universiteti i Tiranës, të cilat kanë kërkuar rrëzimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Rrethanat e çështjes

1. Sipas vendimit nr. 18, datë 7.7.2020 (*vendimi nr. 18/2020*) të KIZ-it, kërkuesi është regjistruar si kandidat nga radhët e studentëve për zgjedhjet e Senatit Akademik të Universitetit të Tiranës. Në datën 30.7.2020, janë zhvilluar zgjedhjet për anëtarët e Senatit Akademik të Universitetit të Tiranës. Pas përfundimit të procesit zgjedhor, me vendimin nr. 22, datë 31.7.2020 (*vendimi nr. 22/2020*), KIZ-i ka shpallur rezultatet e zgjedhjeve për studentët kandidatë për anëtarë të Senatit Akademik. Sipas listës bashkëlidhur vendimit të KIZ-it nr. 22/2020, e cila bazohet në numrin e votave të marra për kandidatët anëtarë të Senatit Akademik, nga radhët e studentëve, nuk rezulton që kërkuesi të jetë fitues. Ndaj këtij vendimi ka bërë ankim kërkuesi. KA-ja, me vendimin nr. 3, datë 6.8.2020 (*vendimi nr. 3/2020*), ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr. 22/2020, të KIZ-it, duke i gjetur të pambështetura në ligj dhe në prova pretendimet e kërkuesit.

2. Për sa më lart, duke mos qenë dakord me rezultatin përfundimtar, kërkuesi ka paraqitur kërkesëpadi në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, me objekt: “Deklarimin pjesërisht të pavlefshëm të vendimeve nr. 18/2020 dhe nr. 22/2020 të KIZ-it; shfuqizimin e vendimit nr. 03/2020 të KA-së; deklarimin të paligjshme dhe të pavlefshme të vërtetimeve të notave të datave 28.7.2020 dhe 6.5.2020, të kandidatëve Ederjon Ibro dhe Xhuljano Guçe; detyrimin e palës së paditur për të regjistruar dhe shpallur fitues kërkuesin si anëtar të Senatit Akademik të Universitetit të Tiranës, si dhe dhënien e vendimit me ekzekutim të përkohshëm.”.

3. Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë, me vendimin nr. 712, datë 16.3.2021, ka vendosur pranimin pjesërisht të padisë, duke shfuqizuar vendimet nr. 18/2020 dhe nr. 22/2020, të KIZ-it, dhe vendimin nr. 3/2020 të KA-së, për sa i përket regjistrimit të kandidatëve Ederjon Ibro dhe Xhuljano Guçe, si dhe detyrimin e palëve të paditura për të regjistruar dhe shpallur anëtar të Senatit Akademik të Universitetit të Tiranës paditësin (kërkuesin). Për pjesën tjetër të kërtimeve ajo ka vendosur rrëzimin e padisë. Kundër këtij vendimi kanë bërë ankim personat e tretë në gjykim (subjektet e interesuara Ederjon Ibro dhe Xhuljano Guçe), duke kërkuar ndryshimin e vendimit të gjykatës së shkallës së parë.

4. Çështja është regjistruar në Gjykatën Administrative të Apelit në datën 28.4.2021, me numër regjistri themeltar nr. 31157-01402-86-2021. Në datën 3.2.2022, kërkuesi i është drejtuar Gjykatës Administrative të Apelit me kërkesë për përshpejtimin e çështjes së tij. Duke qenë se nuk ka marrë asnjë përgjigje për këtë kërkesë, në datën 18.9.2023, kërkuesi i është drejtuar Gjykatës së Lartë me kërkesë për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e procedurave të gjykit të kësaj çështjeje nga Gjykata Administrative e Apelit. Në këto kushte, Gjykata e Lartë ka kërkuar informacion nga gjyqtarja relatore e çështjes (gjyqtarja R. A.), sipas së cilës është objektivisht e pamundur shqyrtimi në kohë i kësaj çështjeje, për shkak të ngarkesës së jashtëzakonshme me çështje dhe numrit të pakët të gjyqtarëve pranë asaj gjykate. Po sipas gjyqtarës relatore, për shqyrtimin e çështjeve ajo zbaton rendin kronologjik duke iu referuar datës së regjistrimit dhe në momentin që ka dhënë këtë informacion, ajo po gjykonte çështjet e regjistruara në vitin 2017.

5. Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2023-4341, datë 26.10.2023, ka vendosur rrëzimin e kërkesës së kërkuesit për përshpejtimin e gjykit të çështjes dhe konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm. Sipas Kolegjit Administrativ, mosveprimi i Gjykatës Administrative të Apelit nuk ka ndodhur për shkaqe subjektive që lidhen me vlerësime dhe qëndrime abuzive të gjyqtarit relator. Po ashtu, Gjykata e Lartë ka vlerësuar se në rastet kur Gjykata Administrative e Apelit është në kushtet e pamundësisë objektive për shkak të ngarkesës së madhe, Kolegji Administrativ nuk mund t'i kërkojë asaj të marrë masa për përshpejtimin e procedurave, kur konstaton se ajo ndjek kritere transparente dhe objektive në përcaktimin e radhës së gjykit të

çështjeve. Sipas Kolegjit Administrativ, gjyqtari relator i ka marrë të gjitha masat e nevojshme organizative, duke përcaktuar kritere transparente dhe objektive për marrjen në gjykim të çështjeve sipas radhës së vjetërsisë së çështjeve që i janë ngarkuar në cilësinë e gjyqtarit relator.

6. Në datën 13.3.2024 (sipas shënimit të shërbimit postar) kërkuesi i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (*Gjykata*) me ankim kushtetues individual, sipas objektit të tij, i cili, pasi është plotësuar sipas kërkesave të nenit 27 të ligjit nr. 8577/2000, është regjistruar në datën 5.4.2024. Kolegji i Gjykatës në datën 4.6.2024, ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

7. **Kërkuesi**, në mënyrë të përmbledhur, ka parashtruar se i është cenuar e drejta për proces të rregullt ligjor në drejtim të kohëzgjatjes së paarsyeshme të procesit gjyqësor, duke argumentuar si vijon:

7.1 Ankimi është regjistruar në Gjykatën Administrative të Apelit në datën 28.4.2021, dhe ndonëse kanë kaluar më shumë se dy vjet nga regjistrimi i tij, ende nuk ka një vendim përfundimtar për çështjen. Duke konsideruar afatin ligjor 1-vjeçar të përcaktuar nga Kodi i Procedurës Civile (KPC) për gjykimin e çështjes, konstatohet se ky afat nuk është respektuar nga Gjykata Administrative e Apelit.

7.2 *Sjellja e kërkuesit* ka qenë në përputhje me të drejtat procedurale dhe nuk rezulton të jetë bërë shkak ose të ketë shkaktuar vonesa në këtë drejtim, përkundrazi nuk e ka humbur interesin, madje e ka shfaqur atë në mënyrë të pandërprerë, duke kërkuar përshpejtimin e çështjes.

7.3 Në lidhje me *kompleksitetin e çështjes*, ajo nuk është komplekse, pasi përpara gjykatës është paraqitur vetëm një pretendim dhe gjykatës së shkallës së parë iu deshën vetëm gjashtë muaj për gjykimin e saj.

7.4 Në lidhje me *sjelljen e autoriteteve*, pavarësisht kërkesës për përshpejtim, Gjykata Administrative e Apelit nuk ka vepruar dhe nuk ka mbajtur asnjë qëndrim për çështjen. Edhe Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, me vendimin e tij, ka legjitimuar mosveprimin e asaj gjykate. Gjithashtu, Kolegji Administrativ nuk ka marrë në konsideratë faktin se mandati i anëtarëve të Senatit Akademik është 4-vjeçar dhe mosshqyrtimi në kohë i çështjes do të mohonte padrejtësisht pjesëmarrjen e kërkuesit në senat, si anëtar legjitim, pranuar kjo me vendimin e gjykatës së shkallës së parë.

7.5 Për sa i përket *rëndësisë së asaj çfarë rrezikon kërkuesi*, anëtarësia në Senatin Akademik të Universitetit të Tiranës është për një periudhë 4-vjeçare dhe duke qenë se kanë kaluar më shumë se dy vjet nga dhënia e vendimit të gjykatës së shkallës së parë për regjistrimin e tij si anëtar i atij senati, shqyrtimi me vonesë i çështjes do të pamundësojë ushtrimin e së drejtës për ta ushtruar atë mandat dhe vendimi përfundimtar do të jetë joefektiv.

8. **Subjekti i interesuar, Universiteti i Tiranës**, në mënyrë të përmbledhur, ka prapësuar si vijon:

8.1 Kërkuesi nuk legjitimohet në kërkesën drejtuar Gjykatës, për shkak se vendimi nr. 22/2020, që i përket rezultatit të zgjedhjeve për kandidatët studentë të Senatit Akademik për periudhën 2020–2024, për të cilin ka kandiduar kërkuesi, e ka humbur fuqinë juridike, si rezultat i përfundimit të procedurës zgjedhjes së anëtarëve të rinj të Senatit Akademik të zhvilluar në datën 21.6.2024. Në këto kushte, konstatohet se çështja përpara Gjykatës Administrative të Apelit ka mbetur pa objekt.

8.2 Për sa i përket pretendimit për konstatimin e cenimit të afatit të arsyeshëm, në kushtet kur Gjykata e Lartë është gjykatë ligji, refuzimi i kërkesës së kërkuesit nga Kolegji Administrativ është i

drejtë dhe mbi të njëjtat argumente të atij kolegji duhet të rrëzohen edhe pretendimet e paraqitura prej tij në këtë Gjykatë. Vonesa në gjykimin e çështjes ka ardhur si pasojë e ndryshimit të trupave gjyqësore mbi kritere objektive.

9. Subjekti i interesuar, Ederjon Ibro, në mënyrë të përmbledhur, ka prapësuar si vijon:

9.1 Në rastin konkret, nga momenti i regjistrimit të çështjes deri në momentin kur është bërë kërkesa për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm kanë kaluar tre vjet. Në këtë rast, mosveprimi i gjykatës nuk ka ndodhur për shkaqe subjektive që lidhen me vlerësime dhe qëndrime abuzive të gjyqtarit. Në rastin konkret, gjyqtari relator ka marrë të gjitha masat e nevojshme organizative, duke përcaktuar kritere transparente dhe objektive për marrjen në gjykim të çështjeve sipas radhës së vjetërsisë së tyre. Me të drejtë Kolegji Administrativ ka arritur në përfundimin se mosveprimi i gjykatës nuk ka ndodhur për shkaqe subjektive që lidhen me vlerësime dhe qëndrime abuzive të gjyqtarit. Për këto arsye, Gjykata duhet të vendosë rrëzimin e kërkesës.

10. Subjekti i interesuar, Xbuljan Guçe, nuk ka paraqitur prapësime edhe pse është njoftuar rregullisht nga Gjykata.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuar

11. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “F” dhe 134, pikat 1, shkronja “I” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71, të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret kumulative të nenit 71/a, të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësura në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale dhe mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur.

12. Për sa i përket legjitimitimit *ratione personae*, Gjykata vëren se subjekti i interesuar, Universiteti i Tiranës, ka prapësuar se duke qenë se janë zhvilluar zgjedhjet e reja për anëtarët e Senatit Akademik, vendimi nr. 22/2020 i KIZ-it, objekt padie, e ka humbur fuqinë juridike, ndaj edhe kërkuar nuk ka më interes për çështjen, pasi kjo e fundit ka mbetur pa objekt.

13. Gjykata vëren se prapësimi i subjektit të interesuar në thelb ka të bëjë me vijimin e procesit gjyqësor të themelit, ndërkohë që në rastin në shqyrtim objekt i kërkesës së kërkuar është konstatimi i cenimit të së drejtës për gjykim brenda afatit të arsyeshëm si rrjedhojë e mosgjykimin të çështjes në Gjykatën Administrative të Apelit, si dhe shfuqizimi i vendimit nr. 00-2023-4341, datë 26.10.2023, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, duke i lidhur argumentet e tij me faktin se vonesa në gjykimin e çështjes i ka cenuar të drejtën për t’u zgjedhur dhe për të ushtruar funksionin e anëtarit të Senatit Akademik në Universitetin të Tiranës për periudhën 2020–2024. Për rrjedhojë, si bartës i të drejtave dhe lirive themelore të parashikuara nga Kushtetuta, kërkuar legjitimohet *ratione personae*, bazuar në nenet 131, pika 1, shkronja “F” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të Kushtetutës, pasi është palë ndërgjyqëse në procesin gjyqësor ndaj të cilit ka ngritur pretendime në Gjykatë dhe ka interes të drejtpërdrejtë në çështjen e parashtruar.

14. Një kriter tjetër është edhe ai për *shterimin e mjeteve juridike efektive*, i parashikuar nga nenet 131, pika 1, shkronja “F” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të Kushtetutës, si dhe neni 71/a, pika 1, shkronja

“a”, i ligjit nr. 8577/2000, që kërkon shfrytëzimin në rrugë normale të mjeteve juridike efektive, të cilat janë të përshtatshme, të disponueshme dhe të frytshme për një çështje konkrete. Gjykata, pas ndryshimeve që iu bënë KPC-së me ligjin nr. 38/2017, “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 8116, datë 29.3.1996, ‘Kodi i Procedurës Civile’, i ndryshuar””, ka mbajtur qëndrimin se nuk mund të investohej drejtpërdrejt për shqyrtimin e kërkesave për konstatimin e cenimit të së drejtës për gjykim brenda afatit të arsyeshëm, duke arsyetuar se legjislacioni i brendshëm parashikon tashmë mjete juridike që i ofrojnë individit rezultate konkrete për rivendosjen e kësaj të drejte kushtetuese (shih vendimet nr. 46, datë 3.10.2023; nr. 3, datë 11.2.2021, të Gjykatës Kushtetuese). Në këtë kuptim, individit duhet t’u drejtohet gjykatave të zakonshme, në përputhje me parashikimet e KPC-së, dhe vetëm pasi të ketë shteruar garancitë e mbrojtjes që i ofrohen nga juridiksioni i zakonshëm gjyqësor, ai mund të vërë në lëvizje gjykimin kushtetues (shih vendimet nr. 21, datë 4.4.2024; nr. 46, datë 3.10.2023; nr. 44, datë 26.9.2023, të Gjykatës Kushtetuese).

15. Në rastin konkret, Gjykata vëren se kërkuesi i është drejtuar Gjykatës së Lartë në përputhje me nenet 399/1 e vijues të KPC-së për konstatimin e cenimit të së drejtës për gjykim brenda një afati të arsyeshëm të çështjes gjyqësore administrative nr. 31157-01402-86-2021, datë 28.4.2021 dhe përshpejtimin e procedurave të gjykimit nga Gjykata Administrative e Apelit. Me vendimin nr. 00-2023-4341, datë 26.10.2023, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka vendosur rrëzimin e kërkesës, për rrjedhojë kërkuesi e ka përmbushur kriterin e shterimit të mjeteve juridike efektive, të parashikuar nga neni 131, pika 1, shkronja “P”, i Kushtetutës dhe neni 71/a, pika 1, shkronja “a”, i ligjit nr. 8577/2000.

16. Në vlerësimin e Gjykatës, kërkuesi legjitimohet edhe *ratione temporis*, pasi jo vetëm që shkelja është vazhduese, por edhe vendimi i Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, që ka shqyrtuar kërkesën për konstatimin e cenimit dhe përshpejtimin e procedurave, mban datën 26.10.2023, i cili është bërë i disponueshëm për palët në datën 11.12.2023, kurse ankimi kushtetues individual është paraqitur në Gjykatë në datën 13.3.2024 (sipas shënimit të shërbimit postar), pra brenda afatit 4-mujor të parashikuar nga neni 71/a, pika 1, shkronja “b”, i ligjit nr. 8577/2000.

17. Për sa i takon legjitimitet *ratione materiae*, kërkuesi ka pretenduar se i është cenuar e drejta për proces të rregullt ligjor si pasojë e mosgjykimit të çështjes brenda një afati të arsyeshëm nga Gjykata Administrative e Apelit, duke i lidhur argumentet e tij me faktin se vonesa në gjykimin e çështjes i ka cenuar të drejtën për të ushtruar funksionin e anëtarit të Senatit Akademik në Universitetin e Tiranës për periudhën 2020–2024.

18. Në rastin konkret, Gjykata vëren se në thelb objekt i ankimit kushtetues individual është kohëzgjatja e shqyrtimit të çështjes së kërkuetit të regjistruar në Gjykatën Administrative të Apelit, për të cilën ende nuk ka një vendimmarrje dhe as një datë të planifikuar për shqyrtimin e saj. Për rrjedhojë, pretendimet e tij do të vlerësohen në këndvështrim të kohëzgjatjes së procesit gjyqësor të kundërshtuar, të cilat, në kuptim të neneve 42 dhe 131, pika 1, shkronja “P”, të Kushtetutës, bëjnë pjesë në juridiksionin kushtetues.

B. Për themelin e pretendimeve

B.1 Për shqyrtimin e çështjes brenda një afati të arsyeshëm

19. Sipas kërkuetit, ankimi ndaj çështjes së tij është regjistruar në Gjykatën Administrative të Apelit në datën 28.4.2021 dhe ndonëse kanë kaluar më shumë se dy vjet (duke pasur parasysh momentin kur i është drejtuar Gjykatës me ankim kushtetues individual) nga regjistrimi i tij, ende nuk ka një vendim për çështjen. Gjithashtu, kërkuesi ka pretenduar se Gjykata Administrative e Apelit nuk ka respektuar afatin ligjor 1-vjeçar të parashikuar nga KPC-ja për gjykimin e çështjes.

20. Subjekti i interesuar, Universiteti i Tiranës, ka prapësuar se në kushtet kur Gjykata e Lartë është gjykatë ligji, refuzimi i kërkesës së kërkuetit nga Kolegji Administrativ është i drejtë dhe mbi të

njëtat argumente të atij kolegji duhet të rrëzohen edhe pretendimet e paraqitura prej tij në këtë Gjykatë. Sipas tij, vonesa në gjykimin e çështjes ka ardhur si pasojë e ndryshimit të trupave gjyqësore mbi kritere objektive.

21. Sipas subjektit tjetër të interesuar, Ederjon Ibro, në rastin konkret, rezulton se nga momenti i regjistrimit të çështjes deri në momentin kur është bërë kërkesa për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm kanë kaluar tre vjet dhe mosveprimi i gjykatës nuk ka ndodhur për shkaqe subjektive që lidhen me vlerësime dhe qëndrime abuzive të gjyqtarit. Sipas këtij subjekti, gjyqtari relator i ka marrë të gjitha masat e nevojshme organizative, duke përcaktuar kritere transparente dhe objektive për marrjen në gjykim të çështjeve sipas radhës së vjetërsisë së tyre dhe me të drejtë Kolegji Administrativ ka arritur në përfundimin se mosveprimi i gjykatës nuk ka ndodhur për shkaqe subjektive që lidhen me vlerësime dhe qëndrime abuzive të gjyqtarit.

22. Neni 42 i Kushtetutës parashikon, ndër të tjera, se kushtdo, për mbrojtjen e të drejtave dhe të interesave kushtetues dhe ligjorë, ka të drejtën e një gjykimi të drejtë dhe publik brenda një afati të arsyeshëm. Në jurisprudencën e saj Gjykata ka vlerësuar se kohëzgjatja e gjykimit, normalisht, llogaritet nga momenti i fillimit të procesit gjyqësor deri në momentin kur jepet vendimi dhe se në kohëzgjatjen e përgjithshme të gjykimit nuk përjashtohen vonesat e shkaktuara nga zbatimi i reformës në drejtësi, pasi barra e këtyre vonesave nuk duhet të zhvendoset tek palët ndërgjyqëse (*shih vendimet nr. 21, datë 4.4.2024; nr. 46, datë 3.10.2023; nr. 6, datë 16.2.2023, të Gjykatës Kushtetuese*).

23. Në rastin konkret Gjykata vëren se kërkuksi i është drejtuar gjykatës administrative të shkallës së parë me kërkesëpadi me objekt deklarimin pjesërisht të pavlefshme të vendimeve nr. 18/2020 dhe nr. 22/2020 të KIZ-it, për sa i përket regjistrimit të kandidatëve për anëtarë të Senatit Akademik nga radhët e studentëve, shfuqizimin vendimit nr. 3, datë 6.8.2020, të KA-së, si edhe deklarimin si të paligjshme dhe të pavlefshme të vërtetimeve të notave të datave 28.7.2020 dhe 6.5.2020, të kandidatëve Ederjon Ibro dhe Xhuljano Guçe. Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë ka vendosur pranimin pjesërisht të kërkesëpadisë, vendim i cili është ankimuar nga personat e tretë, subjektet e interesuara Ederjon Ibro dhe Xhuljano Guçe, si dhe është paraqitur kundërankim nga kërkuksi. Çështja është regjistruar në Gjykatën Administrative të Apelit në datën 28.4.2021, pra edhe pse kanë kaluar rreth 3 vjet e 5 muaj deri në datën 1.10.2024, ende nuk ka një vendimmarrje në lidhje me themelin e saj.

24. KPC-ja, me ndryshimet e vitit 2017, në grupin e rregullave për mjetet e ankimit për konstatimin e shkeljeve të gjykimit brenda afatit të arsyeshëm, ka përcaktuar afatin 1-vjeçar për përfundimin e gjykimit administrativ në shkallë të dytë (neni 399/2, pika 1, shkronja “a”, i KPC-së). Kjo nënkupton se gjykimi i çështjes në Gjykatën Administrative të Apelit, formalisht, ka tejkaluar afatin e përcaktuar ligjor.

25. Gjykata në praktikën e saj për shqyrtimin e çështjeve që lidhen me kohëzgjatjen e paarsyeshme të afatit, ka theksuar se, në përgjithësi, vonesa në gjykimin e çështjeve të individëve është pasojë e ngarkesës së lartë në gjykatat e juridiksionit të zakonshëm shkaktuar nga zbatimi i reformës në drejtësi. Gjithashtu, Gjykata ka pohuar se pavarësisht rëndësisë dhe përfitimeve që sjellin reformat në sektorin e drejtësisë, ligjvënësi ka për detyrë të marrë masat dhe të gjejë mjetet e duhura për ndryshimin e gjendjes faktike, me qëllim që ligjet të zbatohen dhe gjykatat e të gjitha niveleve të funksionojnë normalisht. Gjithsesi, kjo gjendje është duke u zgjatur prej disa vitesh, prandaj edhe metodat e identifikuar nga vetë gjykatat dhe KLGJ-ja, në cilësinë e organit kushtetues që ka përgjegjësinë për të siguruar mbarëvajtjen e pushtetit gjyqësor (*neni 147, pika 1, i Kushtetutës*), tregojnë se mekanizmat e parashikuar nga nenet 399/1–399/12 të KPC-së i shërbejnë një kohe normale të veprimtarisë gjyqësore, pra jo situatës së jashtëzakonshme, në pikëpamje të volumit, që

ndodhet tashmë sistemi i drejtësisë (*shih vendimet nr. 37, datë 7.5.2024; nr. 21, datë 4.4.2024; nr. 61, datë 20.11.2023, të Gjykatës Kushtetuese*).

26. Në këto kushte, për të vlerësuar nëse në rastin në shqyrtim ka pasur tejzgjatje të paarsyeshme të afatit, pra nëse kërkuesit i është cenuar e drejta kushtetuese e procesit të rregullt në këtë aspekt, në vijim do të analizohen rrethanat e veçanta të çështjes konkrete dhe kriteret e vendosura nga jurisprudenca kushtetuese që lidhen me: i. sjelljen e kërkuesit; ii. kompleksitetin e çështjes; iii. sjelljen e autoriteteve; iv. rëndësinë e asaj çfarë rrezikon kërkuesi (*shih vendimet nr. 21, datë 4.4.2024; nr. 68, datë 7.12.2023; nr. 6, datë 16.2.2023, të Gjykatës Kushtetuese*).

27. Në lidhje me *sjelljen e kërkuesit*, referuar akteve të kësaj çështjeje, Gjykata konstaton se ai i është drejtuar Gjykatës Administrative të Apelit me kërkesën e datës 20.9.2021, duke kërkuar përshpejtimin e gjykimit, për të cilën nuk ka marrë përgjigje. Në vijim, në datën 18.9.2023, kërkuesi i është drejtuar Gjykatës së Lartë me kërkesë për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshem dhe përshpejtimin e procedurave sipas nenit 399/2, pika 1, shkronja “a”, të KPC-së. Në lidhje me këtë kërkesë Gjykata e Lartë ka vendosur rrëzimin e saj, me arsyetimin se nuk konstatohet ndonjë sjellje e palëve që të ketë ndikuar në kohëzgjatjen e procesit, për sa kohë që nga regjistrimi i çështjes në Gjykatën Administrative të Apelit e deri në momentin e marrjes në shqyrtim të kërkesës për konstatim dhe përshpejtim të gjykimit nuk është kryer asnjë veprim procedural. Për rrjedhojë, Gjykata vlerëson se kërkuesi nuk rezulton që të jetë bërë shkak për tejzgjatjen e gjykimit të çështjes së tij në gjykatën e apelit.

28. Për sa i takon *kompleksitetit të çështjes*, Gjykata vëren se çështja ka natyrë administrative dhe ka për objekt deklarinimin pjesërisht të pavlefshme të akteve administrative për vlerësimin dhe renditjen e dy prej kandidatëve (njëri student në Fakultetin e Gjuhëve të Huaja dhe tjetri në Fakultetin e Shkencave të Natyrës) të cilët kanë kandiduar, së bashku me kërkuesin, për Senatin Akademik të Universitetit të Tiranës. Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë ka vendosur pranimin e pjesshëm të kërkesëpadisë, ndërkohë që mbi ankimin e personave të tretë, shtetasve Ederjon Ibro dhe Xhuljano Guçe, çështja është regjistruar në gjykatën e apelit. Për rrjedhojë, Gjykata vlerëson se, siç ka theksuar edhe Gjykata e Lartë në vendimin objekt kërkesë, çështja konkrete për nga natyra e saj nuk paraqet kompleksitet.

29. Për sa i përket *sjelljes së autoriteteve*, duke mbajtur në konsideratë sa është theksuar më sipër për situatën aktuale të ngarkesës së sistemit gjyqësor (*shih paragrafin 25 të këtij vendimi*), si dhe referuar momentit të regjistrimit të çështjes së kërkuesit në gjykatën e apelit dhe deri në zhvillimin e këtij gjykimi kushtetues, Gjykata konstaton se çështja e kërkuesit është në pritje për shqyrtim në Gjykatën Administrative të Apelit tashmë prej rreth 3 vjetësh e 5 muajsh, ndërsa kohëzgjatja totale e procedurave, që prej paraqitjes së padisë në gjykatën e shkallës së parë, është pothuajse 4 vjet. Nga të dhënat e marra nga Gjykata Administrative e Apelit për nevoja të këtij gjykimi, rezulton se aktualisht në atë gjykatë e ushtrojnë detyrën 11 gjyqtarë dhe çështja e kërkuesit, pas rishortimit të saj disa herë, në datën 9.1.2024, i ka kaluar gjyqtarit E. R., i emëruar në atë gjykatë në datën 5.5.2022, i cili ka aktualisht në shqyrtim 2300 çështje. Po sipas informacionit të dërguar nga Gjykata Administrative e Apelit, numri i çështjeve që kanë objekt të ngjashëm me çështjen e kërkuesit është 51 çështje të pagjykuara dhe aktualisht në atë gjykatë janë në radhë për gjykim çështjet e regjistruara në vitin 2018 dhe ato me përshpejtim gjykimi mbi kërkesën e palëve. Gjykata, në analizë të të dhënave të mësipërme, evidenton se kohëzgjatja e gjykimit të çështjes së kërkuesit në Gjykatën Administrative të Apelit lidhet me ngarkesën e lartë të asaj gjykate dhe të vetë gjyqtarit relator.

30. Për sa i përket *rëndësisë së asaj çfarë rrezikon kërkuesi*, Gjykata ka pohuar se disa kategori çështjesh, për shkak të natyrës së tyre, kërkojnë përshpejtim të posaçëm të gjykimit. Kjo do të thotë se disa çështje që lidhen me interesa “vetjakë e jetësorë”, lipset të trajtohen me përparësi dhe

shpejtësi të veçantë. Në këto raste duhet të merret parasysh rëndësia e asaj çfarë rrezikon kërkuesi në procesin gjyqësor, pra rëndësia që ka për të e drejta objekt gjykimi. Lista e këtyre çështjeve nuk mund të jetë shteruese dhe verifikimi i kriterit të interesit të kërkuesit në proces verifikohet nga Gjykata rast pas rasti (*shih vendimet nr. 67, datë 7.12.2023; nr. 6, datë 16.2.2023; nr. 35, datë 1.11.2021, të Gjykatës Kushtetuese*).

31. Në rastin konkret, Gjykata vëren se në ankimin kushtetues është pretenduar se anëtarësia në Senatit Akademik të Universitetit të Tiranës është për një periudhë 4-vjeçare dhe duke qenë se kanë kaluar më shumë se dy vjet nga dhënia e vendimit të gjykatës së shkallës së parë për regjistrimin e kërkuesit si anëtar i atij senati, shqyrtimi me vonesë i çështjes do të pamundësojë ushtrimin e së drejtës për ta ushtruar atë mandat dhe vendimi përfundimtar do të jetë joefektiv.

32. Sipas neneve 36, pika 7 dhe 37, pika 3, të ligjit nr. 80/2015, “Për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë” (*ligji nr. 80/2015*), anëtarët e Senatit Akademik zgjidhen çdo katër vjet dhe mandati i tyre zgjat për një periudhë 4-vjeçare. Gjykata konstaton se në vitin 2024 janë zhvilluar zgjedhjet e reja për anëtarë të Senatit Akademik të Universitetit të Tiranës nga radhët e studentëve. Për rrjedhojë, mandati i Senatit Akademik të zgjedhur në vitin 2020, për të cilin ka kandiduar kërkuesi, ka përfunduar pa mundur që ai të marrë një përgjigje përfundimtare nga gjykata në lidhje me të drejtën ligjore të pretenduar dhe, aq më pak, për ta ushtruar atë në rast të një vendimi gjyqësor në favor të tij.

33. Bazuar në sa më sipër, duke pasur parasysh kohëzgjatjen e mandatit të anëtarit të Senatit Akademik, sipas dispozitave të ligjit nr. 80/2015, Gjykata evidenton se e drejta që kërkohet të mbrohet përmes procesit gjyqësor të vënë në lëvizje nga kërkuesi është një e drejtë e parashikuar nga ligji, e cila mund të realizohet vetëm brenda një afati të caktuar kohor, pra vetëm brenda periudhës 4-vjeçare që përkon me kohëzgjatjen e mandatit të senatit të zgjedhur. Pra, për sa kohë që realizimi i së drejtës lidhet me një afat të caktuar kohor (mandati i senatit të zgjedhur), ky afat është edhe përcaktues i vetë kësaj të drejte që kërkohet të realizohet. Kjo do të thotë se mosrealizimi i së drejtës gjatë këtij afati e bën vetë të drejtën iluzore. Për rrjedhojë, duke pasur parasysh edhe faktin se Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë ka vendosur pranimin pjesërisht të kërkesëpadisë, duke disponuar detyrimin e KIZ-it, KA-së dhe Universitetit të Tiranës për të regjistruar dhe shpallur kërkuesin anëtar të Senatit Akademik, vendimi i gjykatës së apelit, për shkak të natyrës së tij si vendim i formës së prerë dhe eventualisht i ekzekutueshëm, merrte rëndësi jo vetëm në drejtim të njohjes ose jo të së drejtës së parashikuar nga ligji për kërkuesin, por, në veçanti, për sa i përket ushtrimit të kësaj të drejte në rast të njohjes së saj kërkuesit. Gjykata vëren, gjithashtu, se e drejta e pretenduar nga kërkuesi mbart në vetvete si interesin publik, në aspektin e legjitimitetit të organit publik (Senatit Akademik) në drejtim të formimit të tij në përputhje me ligjin, ashtu edhe interesin personal të kërkuesit. Në kuptim të këtij të fundit, pjesëmarrja në Senat, organi më i lartë akademik i një institucioni të arsimit të lartë, përgjegjësi për përmbushjen e misionit të arsimit të lartë si një e mirë dhe përgjegjësi publike, mbart përftime personale në pikëpamje të përmirësimit të cilësive dhe njohurive individuale, të cilat ndikojnë në zhvillimin e plotë të individit dhe krijimin e mundësive për avancim personal, ekonomik dhe social.

34. Për sa më lart, Gjykata evidenton se koha e gjykimit të çështjes së kërkuesit ka qenë thelbësore në drejtim të njohjes dhe eventualisht edhe të ushtrimit të së drejtës, ndaj tejzgjatja e gjykimit në Gjykatën Administrative të Apelit ka bërë që e drejta e pretenduar, edhe nëse njihet gjyqësisht, të mbetet pa vlerë. Në këtë kuptim, Gjykata vlerëson se në rrethanat e rastit konkret kohëzgjatja e shqyrtimit të çështjes së kërkuesit në Gjykatën Administrative të Apelit në raport me rëndësinë e asaj çfarë rrezikon ai ka tejkaluar një kufi kohor të arsyeshëm në aspektin kushtetues. Po ashtu, Gjykata çmon se edhe vlerësimi i kryer nga Gjykata e Lartë nuk është në përputhje me

Kushtetutën, për rrjedhojë vendimi i saj për rrëzimin e kërkesës për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përsheptimin e procedurave të gjykimit duhet të shfuqizohet.

35. Në përfundim, Gjykata vlerëson se pretendimi i kërkuarit për cenimin e së drejtës për proces të rregullt ligjor, si pasojë e mosshqyrtimit të çështjes brenda një afati të arsyeshëm nga Gjykata Administrative e Apelit, është i bazuar, sipas arsyetimit të mësipërm të këtij vendimi, ndaj kërkesa pranohet pjesërisht.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të Kushtetutës, si dhe neneve 71 dhe 72 të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, njëzëri,

VENDOSI:

1. Pranimin pjesërisht të kërkesës.
2. Shfuqizimin e vendimit nr. 00-2023-4341, datë 26.10.2023, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë.
3. Konstatimin e cenimit të afatit të arsyeshëm të gjykimit të çështjes administrative nr. 31157-01402-86-2021, me datë regjistrimi 28.4.2021, në Gjykatën Administrative të Apelit.

Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë, më 2.10.2024.

Shpallur, më 22.10.2024.

Kryetare: Holta Zaçaj

Anëtarë: Fiona Papajorgji, Marsida Xhaferllari, Genti Ibrahimi, Ilir Toska, Sandër Beci, Sonila Bejtja, Marjana Semini